

עין משפט
נר מצוה

נזר א מיי' פ"ט מהל' מורות הלנ"י:
וב מיי' פ"ד מהל' ת"ת הל"י טוש"ע י"ד סומן רמו סעיף יב:
י"ג ג מיי' שס פ"ו הלנ"י:
י"ח ד מיי' שס פ"ט הל' טו ופ"י הל"א:

פ' הרא"ש

ה"ג וליית. לרבי יהושע פרין דאמר נמצא זה מביא קרבנותיו לחצאין וביאם נפקא מיניה וביבאם לחצאין:
לחדר בה את התלמידים אה"נ מודה הוא לדברי בן זומא והא דאמר שיבקש א' לידר כנגדו לא אמ' [אלא] לחדר את התלמידים אם יש בהם משיב כבן זומא הא שיבקש א' לידר כנגדו יצטרך להביא קרבנותיו לחצאין:
אין אחר נודר כנגדו יצטרך להביא קרבנותיו לחצאין:
מאי ליעבד ר' יהושע לדקיה דלא ליסרו. לדקיה היינו המעיים:
ולר' יהושע דאמר שידור אחר כנגדו צריך לאחר תנופת החלב עד שיגלחו שניהם ותמצא שיסריחו המעיים. ונהי שאם נטמא א' מהם ואין יודע איזה הוא צריך לעשות כן התם א"א לעשות בענין אחר. אבל הכא מוטב שיעשה כבן זומא:
ולא נהירא גי' זו דהא אמר' כבר דלא אמרה ר' (ישמעאל) [יהושע] אלא לחדר בה את התלמידים:
נוזר שהיה טמא בספק. כולה מפ' לעיל פ' כ"ג:

נמי:

וְנִזְרָ שׁוֹמֵעַ **לֹא**, אַסּ [אִין]¹ דעמו לידור נזיר לֹא זֶה? שידור כנגדו:
נִזְרָ שׁוֹמֵעַ **לֹא** שידור כנגדו בנוזר.
זוה הענין מספק להיות נזיר אלא הוא לבדו מציא לסוף שלשים יום חטאת העוף והוא הדין עולת העוף ולא חש לפרשה:
וְעוֹלֹת בהמה. כדי לגלח על אחד מהדמים ואומר כו' ואסור:
לשמות ציין דשמא היה טמא וסופר עוד שלשים יום ומציא קרבן טהרה חטאת ועולה ושלמים:
ואס טהור הייתי אומר* העולה הראשונה בגילוח חוצה.
דלא סגי בלא עולת חוצה לגלח על אחד מהדמים:
והשאר* קרבני. החטאת והשלמים ועולה זו שצאה עכשיו נדבה:

נמצא מביא קרבנותיו לחצאין. דאס טהור היה עולה ראשונה חוצה כדפרישית ובגילוח שני מציא חטאת ושלמים דכיון דאין נזיר אחר עמו אינו יכול לעשות צענין אחר שכיון שהוא ספק טמא צסוף שלשים אינו ראוי לגלח בלא הצלת קרבנותיו דמניא צפרק שני (לעיל דף יד:) נזיר שכלו ימינו [לוקה על הטומאה ואינו]⁶ לוקה על התגלחת:

אבל הודו **בחכמים לדברי בן זומא**. דלא איכפת לו אס מציא לחצאין והלא לא ימנא אחר שידור כנגדו:
וְלַיִיתִי. אדרכי יהושע פרין כלומר ויצא לחצאין ומה צנך ומשני אין הכי נמי ולא א"ר יהושע אלא לחדד התלמידים:
אמר רב נחמן בר יצחק מא' יע'בד ר' יהושע דר'קה דא' יס'דר. לא איתפרש:
צע"א⁷ מאי ליעבד רבי יהושע לדקיה דלא ליסרו פירוש לבני מעיס שלא יסריחו דכיון שיבקש אחד שידור כנגדו נזיר א"כ לסוף שלשים יום כשמגלחין שניהן שניהם צריכים להניף החלב ותגלחת שניהם היא לפני תנופה א"כ יסריח החלב צמה שיאחרו להקטיר אותו עד שתי תגלחיות דנהי דלא מת אחד מהם

כך היא לכולי עלמא שמציאין קרבן טומאה וטהרה הא ודאי [אין אפשר לתקנו צע"א אבל בסיפא דמת אחד ואפשר לתקנו בתקנת [בן זומא] בלא נזירות אחרת ולא* הוה ליה למימר לר' יהושע שידור אחר כנגדו ובפירוש [אחרן] כמזב לדקיה לאיצרכיס דעולה דאין נקטרות עד אחר תגלחת שניהם וקשה דעל העולה אינו עיקר מנאות דמיס כי אס מנ* השלמים ותו למא ימתין הכהן מלהקטירם עד אחר התגלחת וזה לא מנינו ויותר נראה כדפרישית:

נזיר שהיה **טמא בספק**, פירשתי לעיל שלהי פ' כ"ג⁸:

שני נזירים פרק שמיני נוזר

וְנִזְרָ שׁוֹמֵעַ **לֹא**, אַסּ [אִין]¹ דעמו לידור נזיר לֹא זֶה? שידור כנגדו:
נִזְרָ שׁוֹמֵעַ **לֹא** שידור כנגדו בנוזר.
זוה הענין מספק להיות נזיר אלא הוא לבדו מציא לסוף שלשים יום חטאת העוף והוא הדין עולת העוף ולא חש לפרשה:
וְעוֹלֹת בהמה. כדי

מתני' **מת אחד מהן א"ר יהושע יבקש יבקש** ^(א)אחד מן השוק שידור כנגדו ואומר אם טמא הייתי הרי אתה נזיר מיד ואם טהור הייתי הרי אתה נזיר אחר שלשים יום וסופרין שלשים ^(ב) ומביאין קרבן טומאה וקרבן טהרה ואומר אם אני הוא הטמא קרבן טומאה שלי וקרבן טהרה שלך ואם אני הוא הטהור קרבן טהרה שלי וקרבן טומאה בספק וסופרים שלשים יום ומביאין קרבן טהרה ואומר אם אני ^(ג) הטמא קרבן טומאה שלי וקרבן טהרה שלך וזה קרבן טהרתי ואם אני הוא הטהור קרבן טהרה שלי וקרבן טומאה בספק וזהו קרבן טהרתך אמר לו בן זומא ומי שומע לו שידור כנגדו בנוזר *אלא מביא חטאת העוף ועולת בהמה ואומר אם טמא הייתי החטאת מחובתי והעולה נדבה ואם טהור הייתי העולה מחובתי והחטאת מספק וסופר שלשים יום ומביא קרבן טהרה ואומר אם טמא הייתי העולה הראשונה נדבה וזו חובה ואם טהור הייתי העולה הראשונה חובה וזו נדבה וזו שאר קרבני אמר רבי יהושע נמצא זה מביא קרבנותיו לחצאים אבל הודו לו בחכמים לבן זומא:
גמ' ולייתי אמר רב יהודה אמר שמואל לא אמר ר' יהושע אלא ^(א)לחדר בה את התלמידים אמר רב נחמן מאי ליעביד ליה רבי יהושע לדקיה דלא ליסרו:
מתני' ^(א)נוזר שהיה טמא בספק ומוחלט בספק אוכל בקדשים אחר ששים יום ושותה יין ומטמא למתים אחר מאה ועשרים יום ישתלחת הנגע דוחה תגלחת הנזיר בזמן שהוא ודאי יאכל בזמן שהוא ספק אינו דוחה:
גמ'

מתני' **מס אחד מהן א"ר יהושע יבקש אחד מן השוק**. ויבקש ממנו שידור כנגדו להיות נזיר כמו זה שמת ויאמר לו אס טמא הייתי הרי אתה נזיר מיד ולאחר שלשים ^(א) מותר אתה לגלח ולשמות ציין ואס טהור הייתי וחצירי טמא הרי אתה נזיר לאחר שלשים יום:
וסופרין שלשים יום.

מעכשיו ובסוף שלשים מציאין קרבן טומאה וקרבן טהרה בשותפות ויאמר לאותו שהציא מן השוק אס אני הוא הטמא הרי קרבן טומאה שלי וקרבן טהרה שלך ואס אני הוא הטהור ועדיין לא חל ^(א)עליו נזירות עד לאחר שלשים כדאמר ^(ב) מתחילה ואס טהור הייתי הרי אתה נזיר לאחר שלשים ^(ג) הרי קרבן טהרה שלי וקרבן טומאה צספק וחטאת העוף שמציא על ספק טומאה אינה נאכלת ואולה לקצורה כדאמרין צפרק מי שאמר הריני נזיר (לעיל דף כט.) אמר ר' יוסי צר' יהודה מנין לחטאת העוף הצאה על ספק שאינה נאכלת כו' ועולת העוף אי צעי מיייתי לה לשם נדבה ואי צעי לא מיייתי לה כלל כיון דדורון צעלמא הוא לא מעבצא ואסס נמי לא איצטרין לאיתויי דאסס אינו מעכזו מכפרה כדאמרין צפרק מי שאמר הריני נזיר מגלח (לעיל דף יט:) הציא חטאתו ולא הציא אשמו מונה ועדיין אסורין לשמות ציין וליטמא למתים ^(ד)אלב חוזרין וסופרין שלשים יום ומציאין קרבן טהרה בשותפות:
ואומר אס אני הוא. שהייתי טמא קרבן טומאה היה שלי וקרבן טהרה היה שלך זה של עכשיו קרבן טהרתי ואס אני הוא הטהור ואותו שמת היה טמא וקרבן טהרה ^(ה)היה שלי וקרבן טומאה היה

קרבן טהרתי ואס אני הוא הטהור ואלוהיך מותרים לשמות ציין וליטמא למתים:
אמר לו בן זומא מי שומע לו כו'. אלא ^(ו)משלים את נזירו ויציא צספק חטאת העוף ולאסס ועולת העוף לא חיישין כמו שאמרנו אלא חטאת העוף שהיא צאה על הספק יציא כמו על ספק טומאה ויצא עמה עולת צהמה ושאר קרבנות נזירות טהרה אינו צריך להציא לאלתר אלא לאחר שלשים ^(ז)שניים שהרי עדיין אינו יכול לשמות ציין וליטמא למתים עד לאחר שלשים ^(ח)ייום ומעכשיו אומר אס טמא הייתי החטאת מחובתי של קרבן טומאה ועולה זו לנדבה דנזיר טמא לא מיייתי עולת צהמה ואס טהור אינו זו עולה מחובתי והחטאת צספק ואינה נאכלת ועולת צהמה קריבה לשם חוצה וחוזר וסופר שלשים יום ומציא קרבן טהרה בלבד חטאת צהמה ועולת צהמה ושלמים ואומר אס טמא הייתי עולה הראשונה נדבה וזו חוצה עס שאר קרבנותי ואס טהור אני הרי עולת צהמה ראשונה חוצה וזו נדבה ואלו שאר קרבנותי:
א"ר יהושע. נמצאת אתה אומר שאס טהור היה שמציא קרבנותיו לחצאין שבתגלחת ראשונה הציא קרבן עולת צהמה ועכשיו הציא חטאתו וחצוי שלמים:
אלב הודו חכמים לדברי בן זומא. שאין חוששין אס הציא קרבנותיו לחצאין ועוד שאינו מוצא ^(ט)מי שידור נזיר כנגדו:
גמ' ולייסי. כלומר ז'מה תשובה השיב ר' יהושע ^(י) בן לוי לבן זומא שזה מציא קרבנותיו לחצאין וביא לחצאין ומה צנך:
אמר רב יהודה אמר שמואל. יודע היה ר' יהושע שאין תשובתו כלום ולא אמר כך אלא כדי לחדד זה את התלמידים שיהו נושאין קל וחומר צעלמן ומה ^(כ) רבינו שידוע הוא צעלמו שאין צדצריו ולא כלום משני דבר שאינו משנה ק"ו לשאר כל אדם שיכול להשיב על דברי רבו ואפי' יודע צו שאין צדצריו ולא כלום ושאר חציריו יהיו מלעיגינן עליו לא ימנע מלשאול כל צרכו וכדאמרין במסכת נדה (דף סז.) ימיב רב פפא כו' ואחיכו עליה ואמר ^(ד)רצא אפילו כי האי מילתא נימא איניש קמיה רביה ולא ליסתוק שנאמר [ומשלי] ^(נ) אס נצלת צהתנשא אס נצלת עצמך על דברי תורה סופך להתנשא צה ואס זמות יד לפה ואס שתקת סופך שיהו שואלין ממך ואי אתה יודע להשיבו ותתן יד לפה:
אמר רב נחמן צר יצחק מה ליעציד ליה ר' יהושע ליקיה דלא ליסרו. כלומר ^(ו)רב נחמן ^(ז) דלא שמיע ליה להא דאמרין דלא אמר רבי יהושע אלא לחדד את התלמידים והכי קא מותיב וקאמר לדברי ר' יהושע דאמר נמצא זה מציא קרבנותיו לחצאין ^(ח) מאי רוצה לעשות צבני מעיס צדקי צהמה להאניען שלא יסריחו עד שיציא שאר קרבנותיו בתגלחת שניה אלא ודאי מציא לחצאין ואין צנך כלום:
ליקיה. כמו דקיס צצבני מעיס. ולהכי נקט צני מעיס ^(ט) שהן מסריחין לפי שעה מה שאין כן צצצר:
מתני' **נוזר שהיה טמא בספק כו'**. כמו שהיא מפורשת למעלה צפרק כהן גדול ונזיר (דף נה:) גמ'

מסורת הש"ס

(א) [נע' מוספות מנחות פא. ד"ה המורה] (ב) [בכריתות לג: וזש"ק, א] לעיל נה:
ט: (ד) [נפתי שס איתא רב פפא] (ה) [דף נה: א].

נוסחת הריב"ן

[א] חל עלך נזירות כו':
[ב] כדאמר ליה כו':
[ג] לאחר שלשים יום:
[ד] וליטמא למתים וחוזרין:
[ה] וקרבן טהרה שלי וקרבן טומאה צספק:
[ו] אלא יסלים את מירוחו:
[ז] לאחר שלשים שהרי כו':
[ח] לאחר שלשים יום שמים ועכשיו:
[ט] שאינו מוצא שידור כנגדו:
י' צו לנז' ומה ר' יהושע שהשיב ר' יהושע לבן זומא כו':
כ' ומה ר' יהושע אע"פ שידוע צעלמו שאין צדצריו כלום ומשיב כו' שאין יכול להשיב לדברי רבי ואפילו יודע הוא שאין צדצריו כלום כו' מלשאול כל לכו כו' ואי אתה יודע להשיב כו':
ל' נזיר נזיר נחמן לא שמיע ליה להא דלא אמר כו':
מ' מציא קרבנותיו לחצאין צריך להניען שלא כו':
נ' לפי שהן:

הגהות הב"ח

(א) בבשנה וסופרין שלשים יום ומציאין:
(ב) שם אס אני הוא הטמא:
(א) רש"י ד"ה מת אחד וכו' שלשים יום מותר:
(ד) ד"ה וליימי וכו' ר' יהושע לבן זומא כ"ל ומציבות בן לוי נמחק:
(ה) ד"ה אמר רב יהודה וכו' ומה ר' יהושע שידוע הוא צעלמו:
(ו) ד"ה אמר רב נחמן וכו' כלומר רב נחמן לא הורה שמיע ליה:

הגהות התוספות

1. צ"ל פירוש, אפילו אס דעמו כו'.
2. צ"ל בלא זה, וכיה כס"י.
3. צ"ל ועדיין אסור.
4. תיבת אומר נמחק.
5. צ"ל זה שאר.
6. מציבות המוקפות נמחק.
וכ"ה כס"י.
7. תיבת צע"א נמחק וצ"ל הנה"י.
8. צ"ל לא.
9. צ"ל על.